

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1934 kl. 4 e. m.

Memorial i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om Kungl. Maj:ts proposition angående nedsättning av räntan å lån från egnahemslånefonden, jämte i ämnet väckta motioner.

I en till riksdagen den 12 januari 1934 avlåten proposition nr 42 hade Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att godkänna de ändringar i de av riksdagen antagna allmänna grunderna för den statsunderstödda egnahemsverksamheten, vilka framgå av ett såsom bilaga till berörda statsrådsprotokoll fogat förslag till ändrad lydelse av § 18 kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217).

I detta sammanhang hade utskottet till behandling förehaft, bland andra, följande inom riksdagen väckta motioner, nämligen

1) I: 255 av herr *Pettersson, Anton*, och herr *Larsson, Johan August*, lika lydande med II: 315 av herrar *Svensson* i Grönvik och *Pettersson* i Dahl, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att räntan å egnahemslån, som för år 1920 eller senare beviljats eller komma att beviljas, nedsättes till 3.6 procent för jordbrukslån under hela lånetiden samt å bostadslån under den amorteringsfria tiden till 4 procent och efter den amorteringsfria tiden till 4.5 procent;

2) II: 310 av herrar *Hansson*, Rubbestad, och *Niklasson*, vari hemställts bland annat, att riksdagen måtte besluta, att räntan å egnahemslån för jordbrukslåg enheter fastställes till 2.5 procent;

3) II: 509 av herr *Ericson* i Boxholm *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen beslutar företaga sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 42, att räntan å egnahemslån, som utlämnas för jordbruks- och bostadslåg enheter, skall under hela lånetiden utgå med 3.6 procent.

I sitt utlåtande nr 24 hade utskottet, bland annat, hemställt, att riksdagen måtte med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt med avslag å motionerna I: 255 och II: 315, ävensom å motionerna II: 310 och II: 509 godkänna de ändringar i de av riksdagen antagna allmänna grunderna för den statsunderstödda egnahemsverksamheten, vilka framgå av nedanstående förslag till ändrad lydelse av § 18 kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217):

Förslag

till

ändrad lydelse av § 18 kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten.

Häri genom förordnas som följer:

§ 18.

Mom. 1. Av — — — belopp.

Mom. 2. Å amorteringsdelen erlägges, intill dess densamma blivit till fullo gulden, vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för jordbrukslägenheter, en annuitet av sex procent, och vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för bostadslägenheter, en annuitet av sju procent. Därvid räknas såsom ränta i förra fallet fyra procent och i senare fallet fyra och en halv procent, allt å oguldet kapitalbelopp av amorteringsdelen. Amorteringsskyldigheten inträder, då fråga är om statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för jordbrukslägenheter, med sjätte året efter utgången av det kalenderår, för vilket lånet beviljats, samt, då fråga är om statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för bostadslägenheter, med fjärde året efter utgången av det kalenderår, för vilket lånet beviljats. Intill dess kapitalavbetalningen börjar, erlägges endast ränta efter fyra procent om året å statslånets hela belopp. Därefter erlägges, jämte annuiteten å amorteringsdelen, ränta å statslånets stående del, intill dess jämväl denna lånedel till fullo inbetalts, efter fyra procent om året vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för jordbrukslägenheter, och efter fyra och en halv procent om året vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för bostadslägenheter.

Mom. 3. Egnahemsstatslånets stående del kan, där ej sådant förhållande, varom i § 19 sägs, mellankommer, från statens sida icke uppsägas, förrän amorteringsdelen till fullo guldits, och åtnjuter låneförmedlaren därvid sex månaders uppsägning. I varje fall skall likväl den stående delen vara gulden före utgången av juni månad året näst efter det, då sista inbetalningen å amorteringsdelen bort fullgöras.

Mom. 4. Ränta — — — utlämnade egnahemslån.

Mom. 5. Å — — — sker.

Förestående ändrade bestämmelser träda i kraft den 1 juli 1934 att gälla för statslån, som därefter beviljas. De må ock tillämpas, räknat för tiden från och med år 1934, beträffande statslån, som före sagda dag

beviljats för åren 1920—1934, under förutsättning att låneförmedlare medgiver innehavare av egnahemslån från ifrågakommande statslån att förränta och amortera egnahemslånet enligt samma bestämmelser.

Vid utlåandet var fogad en av herr *Gustafson* i Kasenberg *m. fl.* avgiven reservation, vari hemstälts, att riksdagen måtte med anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt motionerna I: 255, II: 315, II: 310 och II: 509 godkänna de ändringar i de av riksdagen antagna allmänna grunderna för den statsunderstödda egnahemsverksamheten, vilka framgå av nedanstående förslag till ändrad lydelse av § 18 kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217):

Förslag

till

ändrad lydelse av § 18 kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten.

Härigenom förordnas som följer:

§ 18.

Mom. 1. Av — — — belopp.

Mom. 2. Å amorteringsdelen erlägges, intill dess densamma blivit till fullo gulden, vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för jordbrukslägenheter, en annuitet av 5.6 procent, och vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för bostadslägenheter, en annuitet av 6.5 procent. Därvid räknas såsom ränta i förra fallet 3.6 procent och i senare fallet 4 procent, allt å oguldet kapitalbelopp av amorteringsdelen. Amorteringsskyldigheten inträder, då fråga är om statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för jordbrukslägenheter, med sjätte året efter utgången av det kalenderår, för vilket lånet beviljats, samt, då fråga är om statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för bostadslägenheter, med fjärde året efter utgången av det kalenderår, för vilket lånet beviljats. Intill dess kapitalavbetalningen börjar, erlägges å statslånets hela belopp endast ränta efter 3.6 procent om året vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för jordbrukslägenheter, och efter 4 procent om året vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för bostadslägenheter. Därefter erlägges, jämte annuiteten å amorteringsdelen, ränta enligt angivna grunder å statslånets stående del, intill dess jämväl denna lånedel till fullo inbetalts.

Mom. 3. Egnahemsstatslånets stående del kan, där ej sådant förhållande, varom i § 19 sägs, mellankommer, från statens sida icke uppsägas, förrän amorteringsdelen till fullo guldits, och åtnjuter låneförmedlaren

därvid sex månaders uppsägning. I varje fall skall likväl den stående delen vara gulden före utgången av juni månad året näst efter det, då sista inbetalningen å amorteringsdelen bort fullgöras.

Mom. 4. Ränta — — — utlämnade egnahemslån.

Mom. 5. Å — — — sker.

Förestående ändrade bestämmelser träda i kraft den 1 juli 1934 att gälla för statslån, som därefter beviljas. De må ock tillämpas, räknat för tiden från och med år 1934, beträffande statslån, som före sagda dag beviljats för åren 1920—1934, under förutsättning att låneförmedlare medgiver innehavare av egnahemslån från ifrågakommande statslån att förränta och amortera egnahemslånet enligt samma bestämmelser.

Från kamrarna hava till utskottet överlämnats protokollsutdrag, utvisande, att första kammaren bifallit vad utskottet i nämnda utlåtande hemställt, under det att andra kammaren i nu förevarande avseende bifallit det i reservationen intagna förslaget till ändrad lydelse av § 18 kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten.

Skiljaktigheterna mellan kamrarnas beslut äro följande. Annuiteten å amorteringsdelen skulle enligt första kammarens beslut utgöra för jordbrukslån 6 procent och för bostadslån 7 procent, medan densamma enligt andra kammarens beslut skulle bestämmas till 5.5 respektive 6.5 procent. Räntan å jordbrukslån skulle för hela lånetiden utgöra enligt första kammarens beslut 4 procent och enligt andra kammarens beslut 3.6 procent. Räntan å bostadslån skulle beträffande amorteringsdelen och stående delen enligt första kammarens beslut utgöra 4.5 procent, medan samma ränta enligt andra kammarens beslut skulle bestämmas till 4 procent.

Utskottet.

Vid övervägande av frågan om sammanjämkning av kamrarnas skiljaktiga beslut i förevarande fråga har utskottet funnit, att en sådan sammanjämkning efter rent matematiska grunder skulle medföra, att vederbörande räntesatser komme att utgöras av tal, som vid bestämmelsernas tillämpning skulle medföra vissa praktiska olägenheter, vilka det enligt utskottets mening torde vara önskvärt att söka undvika. Sålunda skulle efter dessa grunder räntesatserna utgöra för jordbrukslån 3.8 procent och för bostadslån 4.25 procent. Utskottet har därför i stället tänkt sig, att sammanjämkning bör i fråga om jordbrukslån så ske, att å ena sidan räntan å stående delen — med tillmötesgående i så måtto av första kammarens mening — sättes till 4 procent, och att å andra sidan — med tillmötesgående i så måtto av andra kammarens mening — räntan å hela lånet före amorteringens inträde ävensom å amorteringsdelen sättes till 3.6 procent

samt att annuiteten bestämmes till 5.6 procent. I fråga om bostadslån synas kamrarnas skiljaktiga beslut böra så sammanjämkas att å ena sidan räntan å stående delen — med tillmötesgående i så måtto av första kammarens beslut — sättes till 4.5 procent samt att å andra sidan — med tillmötesgående i så måtto av andra kammarens mening — annuiteten bestämmes till 6.5 procent och räntan å amorteringsdelen till 4 procent.

Utskottet får sålunda för sammanjämkning av kamrarnas skiljaktiga beslut i förevarande fråga hemställa,

att riksdagen må, båda kamrarna med frånträdande av sina förut i ärendet fattade beslut, godkänna de ändringar i de av riksdagen antagna allmänna grunderna för den statsunderstödda egnahemsverksamheten, vilka framgå av följande förslag till ändrad lydelse av § 18 kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217):

Förslag

till

ändrad lydelse av 18 kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten.

Härigenom förordnas som följer:

§ 18.

Mom. 1. Av — — — belopp.

Mom. 2. Å amorteringsdelen erlägges, intill dess densamma blivit till fullo gulden, vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för jordbrukslägenheter, en annuitet av 5.6 procent, och vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för bostadslägenheter, en annuitet av 6.5 procent. Därvid räknas såsom ränta i förra fallet 3.6 procent och i senare fallet 4 procent, allt å oguldet kapitalbelopp av amorteringsdelen. Amorteringsskyldigheten inträder, då fråga är om statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för jordbrukslägenheter, med sjätte året efter utgången av det kalenderår, för vilket lånet beviljats, samt, då fråga är om statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för bostadslägenheter, med fjärde året efter utgången av det kalenderår, för vilket lånet beviljats. Intill dess kapitalavbetalningen börjar, erlägges å statslånets hela belopp endast ränta efter 3.6 procent om året vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för jordbrukslägenheter, och efter 4 procent om året vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för bostadslägenheter. Därefter erlägges, jämte

annuiteten å amorteringsdelen, ränta å statslånets stående del, intill dess jämväl denna lånedel till fullo inbetalts, efter 4 procent om året vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för jordbrukslägenheter, och efter 4.5 procent om året vid statslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för bostadslägenheter.

Mom. 3. Egnahemsstatslånets stående del kan, där ej sådant förhållande, varom i § 19 sägs, mellankommer, från statens sida icke uppsägas, förrän amorteringsdelen till fullo guldits, och åtnjuter låneförmedlaren därvid sex månaders uppsägning. I varje fall skall likväl den stående delen vara gulden före utgången av juni månad året näst efter det, då sista inbetalningen å amorteringsdelen bort fullgöras.

Mom. 4. Ränta — — — utlämnade egnahemslån.

Mom. 5. Å — — — sker.

Förestående ändrade bestämmelser träda i kraft den 1 juli 1934 att gälla för statslån, som därefter beviljas. De må ock tillämpas, räknat för tiden från och med år 1934, beträffande statslån, som före sagda dag beviljats för åren 1920—1934, under förutsättning att låneförmedlare medgiver innehavare av egnahemslån från ifrågakommande statslån att förrenta och amortera egnahemslånet enligt samma bestämmelser.

Stockholm den 16 mars 1934.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *August Nilsson, Carl Eriksson, Gabrielsson, von Stockenström, Granath, Tjällgren**, *Fritiof Gustafson* och *Lindmark*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Uddenberg, Gustafson* i Kasenberg, *Andersson* i Löbbo, *Carlström, Andersson* i Tungelsta, *Persson* i Grytterud och *Pettersson* i Rosta.

* Ej närvarande vid justeringen av memorialet.